

Kohtuasi C-504/22**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

22. juuli 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

22. juuli 2022

Kaebaja:

Association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel)

Vastustaja:

Ministère de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire
(Põllumajandus- ja toidualase suveräänsuse ministeerium)

CONSEIL D'ÉTAT (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)
lahendab kohtuvaidlust

[...]

**ASSOCIATION
INTERPROFESSIONNELLE DES
FRUITS ET LEGUMES FRAIS**

[...]

Menetluse kirjeldus:

Kaebusega ja repliigiga, mis saabusid Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kohtuvaidluste kantseleisse 5. märtsil 2021 ja 8. juulil 2022, palub association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (värskete puu- ja köögiviljade tootmisharudevaheline ühendus) (Interfel) Conseil d'État'l:

1) tühistada osaliselt pädevuse ületamise tõttu 22. oktoobri 2020. aasta otsus, millega põllumajandus- ja toiduminister keeldus laiendamast majandusaastaid 2021-2023 käsitleva Interfeli raames sõlmitud tootmisharudevahelise kokkuleppe „Kiivi Hayward – koristus- ja turustuskuupäev - Küpsus“ II ja III artiklit, ja tema otsus, millega jäeti vaikumisi rahuldamata selle otsuse peale esitatud vaie;

2) kohustada põllumajandus- ja toiduministrit halduskohtuseadustiku (code de justice administrative) artiklite L. 911-1 ja L 911-2 alusel vaatama kahe kuu jooksul alates Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) otsusest teatamisest uuesti läbi tema taotlus laiendada majandusaastaid 2021-2023 käsitleva tootmisharudevahelise kokkuleppe „Kiivi Hayward – koristus- ja turustuskuupäev - Küpsus“ II ja III artiklit;

[...]

Ta väidab, et:

- 22. oktoobri 2020. aasta otsus on ebapiisavalt põhjendatud, rikkudes nõnda maaelu- ja merekalanduse seadustiku (code rural et de la pêche maritime) artikli L. 632-4 viimast lõiku;
- laiendamisest keeldumisega on rikutud õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid;
- laiendamisest keeldumisega on toimunud võimu kuritarvitamine, kuna ametiasutus teostas otstarbekuse, mitte õiguspärasuse kontrolli;
- kokkuleppe laiendamisest keeldumisega on tehtud ilmselge kaalutusviga, kuna arvesse ei võetud kokkuleppes ette nähtud piirangute põhjendusi, mis käsitlesid kvaliteeti;
- laiendamisest keeldumisega kvalifitseeriti koristuse ja turustamise varaseimad kuupäevad väärtalt pakkumise reguleerimise meetmeteks.

Põllumajandus- ja toiduminister palub 22. aprillil 2022 registreeritud kostja vastuses jätta kaebus rahuldamata. Ta väidab, et kaebaja esitatud väited ei ole põhjendatud.

[...]

Arvesse on võetud järgmisi õigusnorme:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013;
- komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 543/2011;
- komisjoni 12. juuli 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 2019/428;

- [...]

Arvesse on võetud järgmist:

- 1 Toimiku dokumentidest nähtub, et maaelu- ja merekalanduse seadustiku (code rural et de la pêche maritime) artikli L. 632-1 alusel tunnustatud tootmisharudevaheline ühendus association interprofessionnelle des fruits et légumes frais (Interfel) sõlmis 10. juunil 2020 majandusaastaid 2020-2023 käsitleva tootmisharudevahelise kokkuleppe „Kiivi Hayward – koristus- ja turustuskuupäev - Küpsus“. Ühendus Interfel taotles põllumajandus- ja toiduministrilt selle kokkuleppe laiendamist. 22. oktoobri 2020. aasta otsusega keeldus põllumajandus- ja toiduminister laiendamast selle kokkuleppe sätteid, mille kohaselt Prantsusmaal toodetud kiivisid, mis on kasvatatud sordi 'Hayward' kultivaridest 'Actinidia Deliciosa', ei tohi koristada enne 10. oktoobrit ning turustada Prantsusmaal enne 6. novembrit. Ühendus Interfel palub tühistada pädevuse ületamise tõttu see otsus ning vaikimisi tehtud otsus, millega minister jättis rahuldamata vaide, mille see ühendus oli laiendamisest keeldumise peale esitanud.
- 2 Ühelt poolt on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 164 sätestatud: „1. Kui liikmesriigi teatavas majanduspiirkonnas või teatavates majanduspiirkondades tegutsevat tunnustatud tootjaorganisatsiooni, tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitu või tunnustatud tootmisharudevahelist organisatsiooni käsitatakse teatava toote tootmise, müügi või töötlemise osas representatiivsena, võib asjaomane liikmesriik kõnealuse organisatsiooni taotluse põhjal muuta mõned selle organisatsiooni kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevused piiratud ajaks siduvaks teistele asjaomases piirkonnas või asjaomastes piirkondades üksi või rühmadena tegutsevatele ettevõtjatele, kes sellesse organisatsiooni või liitu ei kuulu./ (...) 4. Eeskirjadega, mille laiendamist teistele ettevõtjatele võib lõike 1 kohaselt taotleda, täidetakse ühte järgmistest eesmärkidest: / (...) b) liidu või siseriiklikest eeskirjadest karmimad tootmiseeskirjad; / (...) d) turustamine; (...) k) pakendamise ja esitusviisi minimaalsete kvaliteediomaduste ja miinimumnormide määratlemine; (...) / Kõnealuste eeskirjadega ei tekitata mingit kahju asjaomase liikmesriigi või liidu teistele ettevõtjatele, neil ei ole ühtegi artikli 210 lõikes 4 loetletud mõju ning need ei ole muul moel vastuolus kehtiva liidu õigusega või kehtivate siseriiklike eeskirjadega. (...)“
- 3 Teiselt poolt on 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 75 sätestatud: „1. Turustamisstandardeid võib kohaldada ühe või mitme allpool loetletud sektori ja toote suhtes: / (...) b) puu- ja köögivili; (...). / 3. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 26 kohaldamist, võivad lõikes 1 osutatud turustamisstandardid hõlmata ühte või mitut järgmistest nõuetest, mis määratakse kindlaks sektori- või tootepõhiselt ning

põhinevad iga sektori eripäral, vajadusel reguleerida turuleviimist ning käesoleva artikli lõikes 5 määratletud tingimustel: /(...) b) klassifitseerimiskriteeriumid, nagu klassidesse liigitamine, kaal, suurus, vanus, kategooria; (...).“ Komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmääruse (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, mida on muudetud komisjoni 12. juuli 2018. aasta delegeeritud määrusega (EL) nr 2019/428, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 543/2011 teatavate turustamisstandardite osas puu- ja köögiviljasektoris, I lisa B osa 3. osas „Kiivide turustamisstandardid“ on „küpsuse miinimumnõuete“ kohta ette nähtud vaid see, et „[k]iivid peavad olema piisavalt valmid ja küpsed. / Selle nõude täitmiseks peab pakendis vilja küpsusaste olema vähemalt 6,2° Brix skaalal või keskmine kuivainesisaldus 15%, mille tulemusena peaks küpsusaste turustusahelasse sisenemisel saavutama 9,5° Brix skaalal“.

- 4 Toimiku materjalidest nähtub, et ühenduse Interfel sõlmitud majandusaastaid 2020-2023 käsitlev tootmisharudevaheline kokkuleppe „Kiivi Hayward – koristus- ja turustuskuupäev - Küpsus“ näeb ette, et Prantsusmaal toodetud kiivisid, mis on kasvatatud sordi 'Hayward' kultivaridest 'Actinidia Deliciosa', ei tohi koristada enne 10. oktoobrit ning turustada Prantsusmaal enne 6. novembrit. Need tingimused on rangemad kui eespool viidatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 I lisa B osa 3. osa sätted, kus peale eespool meenutatud küpsuse miinimumnõuete ei ole ette nähtud ühtegi tingimust, mis puudutaks koristus- või turustamiskuupäevi.
- 5 Ühendus Interfel põhjendas kokkuleppe laiendamise taotluses seda lisanõuet sooviga tagada tarbijatele müüdavate puuviljade kvaliteet. Minister väidab, et niisuguste eeskirjade kehtestamine kuulub pakkumise reguleerimise meetmete alla, mille laiendamine ei ole lubatud. Punktis 2 viidatud 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 164 lõike 4 sätetes on sõnaselgelt lubatud laiendada liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest karmimaid eeskirju kehtestavaid kokkuleppeid üksnes punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ valdkonnas.
- 6 Vastus väitele, et minister ei saanud õiguspäraselt keelduda vaidlusaluse kokkuleppe laiendamisest, kuna ühendus oli tõendanud neid koristus- ja turustamiskuupäevi puudutavate meetmete, mille laiendamist taotleti, kasulikku mõju kvaliteedile, sõltub vastusest järgmistele küsimustele:

1) kas 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 164 tuleb tõlgendada nii, et sellega on lubatud laiendada tootmisharudevahelisi kokkuleppeid, mis näevad ette liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest rangemaid eeskirju mitte üksnes selle artikli punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ osas, vaid ka kõikides punktis a ja punktides c-n nimetatud valdkondades, mille puhul on selles artiklis ette nähtud, et võib taotleda tootmisharudevahelise kokkuleppe laiendamist;

2) kas esiteks koristuskuupäevade ja teiseks turustamiskuupäevade kindlaksmääramine kuulub eeskirjade alla, mida saab kehtestada tootmisharudevahelise kokkuleppe teel ning laiendada 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 164 alusel, ja kui vastus on jaatav, siis kas koristus- ja turustamiskuupäevade kindlaksmääramine kuulub selle artikli punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ alla või „turustamiseeskirjade“ alla, nagu nägi varem ette nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1234/2007 millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid, XVI a lisa ning mida nüüd käsitleb kõnealuse artikli punkt d?

- 7 Punktis 6 esitatud küsimused on kõnesoleva kohtuasja lahendamiseks otsustavad ja tekitavad tõsiseid tõlgendusraskusi, kui puudub Euroopa Liidu Kohtu praktika, mis selgitaks asjaomaste õigusnormide eset ja ulatust. Sellest tulenevalt tuleb need esitada vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 267 Euroopa Kohtule ning peatada puu- ja köögiviljade tootmisharudevahelise ühenduse kaebuse menetlus seniks, kuni Euroopa Kohus on teinud otsuse.

OTSUS:

Artikkel 1: Peatada kohtumenetlus association interprofessionnelle des fruits et légumes frais esitatud kaebuse üle seniks, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse järgmiste küsimuste kohta:

1) kas 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 164 tuleb tõlgendada nii, et sellega on lubatud laiendada tootmisharudevahelisi kokkuleppeid, mis näevad ette liidu õigusnormides ette nähtud eeskirjadest rangemaid eeskirju mitte üksnes selle artikli punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ osas, vaid ka kõikides punktis a ja punktides c-n nimetatud valdkondades, mille puhul on selles artiklis ette nähtud, et võib taotleda tootmisharudevahelise kokkuleppe laiendamist;

2) kas esiteks koristuskuupäevade ja teiseks turustamiskuupäevade kindlaksmääramine kuulub eeskirjade alla, mida saab kehtestada tootmisharudevahelise kokkuleppe teel ning laiendada 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 164 alusel, ja kui vastus on jaatav, siis kas koristus- ja turustamiskuupäevade kindlaksmääramine kuulub selle artikli punktis b nimetatud „tootmiseeskirjade“ alla või „turustamiseeskirjade“ alla, nagu nägi varem ette nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1234/2007 millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid, XVI a lisa ning mida nüüd käsitleb kõnealuse artikli punkt d?

[...]